

ÎN C H E I E R E

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând cererea de revizuire depusă de către Elena Arhirii,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Arhirii împotriva
Valentinei Reghiment cu privire la atribuirea dreptului de cumpărător,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 14 septembrie 2016, prin care
recursul declarat de către Elena Arhirii a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La data de 22 martie 2013, Elena Arhirii a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Valentinei Reghiment cu privire la atribuirea drepturilor și obligațiilor de
cumpărător a cotei-părți din bunul imobil situat în or. Orhei, str. Renașterii Naționale,
nr.31 în contractul de vânzare-cumpărare nr.4356 din 26 iulie 2002, valabil la data
depunerii acțiunii în judecată împotriva lui Cojocari Tudor și Cojocari Svetlana în
care Valentina Reghiment are drepturi și obligații de vânzător.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, locuiește în bunul imobil de pe str.
Renașterii Naționale,31, or. Orhei, construit în anii -1930, sec. XX și introdus în
Registrul monumentelor sub nr. 987.

Menționează că, în anul 1967 a primit apartamentul nr.1 din str. Renașterii
Naționale, 31, or. Orhei, cu baie și veceu comun cu apartamentul nr.2 din aceeași
adresă, cu sistem de apeduct și canalizare decentralizată din piatră cimentată situată
mai jos de nivelul solului.

Susține că, la data de 14 iulie 1995, a primit contractul de coproprietar al
bunului imobil, situat în or. Orhei, str. Renașterii Naționale,31, în care locuiește și în
prezent.

Afirmă că, la data de 19 mai 2006, apartamentul a fost deconectat de la
alimentarea cu apă și canalizare din apartamentul vecin, fapt pentru care s-a adresat
cu acțiune în judecată, indicând în calitate de pârât pe Valeriu Cojocari.

Invocă că, în cadrul ședinței de judecată a aflat că la data de 15 iunie 2006,
Svetlana Cojocari este proprietara apartamentului nr. 2 din str. Renașterii
Naționale,31, or. Orhei, fiindu-i înmănată acțiunea lui Tudor Cojocaru împotriva sa
cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Mai susține că, în cadrul examinării pricinii enunțate, a solicitat prezentarea actelor pentru a fi stabilit proprietarul, cu care ea urmează să se judece în privința reparării prejudiciului, dar cerința a fost respinsă.

Afirmă că, la data de 12 iulie 2010 a depus cerere de chemare în judecată cu privire la apărarea dreptului de cumpărător – preferențial, iar la 13 iunie 2011 Curtea de Apel Chișinău i-a adus la cunoștință că prin decizia din 27 ianuarie 2011 a fost menținută încheierea Judecătorei Orhei din 02 septembrie 2010, de restituire a acțiunii.

Menționează că, la data de 06 iulie 2011, 13 iulie 2011 și 26 iulie 2011 s-a adresat la OCT Orhei pentru a lua cunoștință cu faptul dacă a fost încetat dreptul de proprietate comună a Valentinei Righiment asupra bunului imobil situat în or. Orhei, str. Renașterii Naționale nr.31, dobândit prin contractul de vânzare-cumpărare nr.1-2656 din 01 iulie 1995, indicat în hotărârea Judecătorei Orhei din 12 martie 1996.

Mai menționează că, la 28 iulie 2011 în baza certificatelor eliberate de OCT Orhei, filiala ÎS „Cadastru” a luat cunoștință de faptul că, prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 4356 din 26 iulie 2002, pârâta Valentina Reghiment a vândut lui Tudor Cojocari și Svetlana Cojocari cota – parte din bunul imobil situat în or. Orhei, str. Renașterii Naționale,31.

Consideră reclamanta că nu a fost informată, notificată despre careva intenții și condiții de vânzare a cotei-părți din bunul imobil din str. Renașterii Naționale nr.31, or. Orhei fiindu-i încălcate drepturile de cumpărător preferențial.

Solicită, atribuirea drepturilor și obligațiilor de cumpărător a cotei-părți din bunul imobil situat în or. Orhei, str. Renașterii Naționale nr.31, prin contractul de vânzare-cumpărare nr 4356 din 26 iulie 2002, valabil la data primirii acțiunii de judecată împotriva lui Tudor Cojocari și Svetlana Cojocari, în care pârâta Valentina Reghiment are drepturi și obligații de vânzător.

Prin hotărârea Judecătorei Orhei din 20 februarie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 a fost respins apelul declarat de către Elena Arhirii și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 17 iunie 2016, Elena Arhirii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 septembrie 2016, recursul declarat de către Elena Arhirii a fost declarat inadmisibil.

La data de 20 decembrie 2016, Elena Arhirii a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 14 septembrie 2016, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 și încheierii Curții Supreme de Justiție din data de 14 septembrie 2016.

În motivarea cererii de revizuire, a invocat prevederile art. 449 lit. b) CPC, au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului.

Menționează că, la data de 20 septembrie 2016, când a recepționat încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 septembrie 2016, a constatat faptul că în cadrul examinării pricinii date instanțele de judecată au aplicat norma de drept contrară prevederilor art. art. 9 alin.(2), 16 alin.(1), 46 alin. (1) din Constituția RM.

Referitor la termenul de depunere a cererii de revizuire, instanța constată că potrivit art. 450 lit. b) cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit. b).

Curtea Supremă de Justiție a adoptat încheierea la 14 septembrie 2016. Revizuenta a depus cerere de revizuire la 20 decembrie 2016, respectiv cererea de revizuire a fost depusă în termen.

Studiind materialele dosarului și verificând argumentele invocate în cererea de revizuire depusă de către Elena Arhirii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin.(1) lit. a) CPC după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Potrivit prevederilor art.451 alin.(1) CPC cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Potrivit prevederilor art.449 lit.b) CPC revizuirea se declară în cazurile în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Este de menționat că, pentru a invoca prevederile art. 449 Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sânt determinate pentru judecarea justă a cauzei.

Revizuenta în argumentarea cererii nu indică careva circumstanțe sau probe care a-r putea fi raportate la temeiurile stabilite de norma procedurală.

În această ordine de idei, Colegiul constată cu certitudine că toate faptele invocate de revizuentă ca circumstanțe pe care nu le-a cunoscut, dar care sunt determinante pentru revizuirea soluției, erau și/sau puteau fi cunoscute la momentul examinării și adoptării deciziei revizuirea cărei se solicită, având în vedere că acestea sunt de fapt un șir de norme legale interpretate de către revizuentă în contextul circumstanțelor de fapt din litigiu.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele cererii de revizuire nu pot fi raportate la temeiurile stabilite în art. 449 Codul de procedură civilă.

Revizuirea este o cale extraordinară de atac, de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și reluarea judecării în cazurile expres determinate de lege. Motivele de revizuire sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC, calea de atac enunțată oferind posibilitatea retractării unei hotărâri judecătorești definitive care se vădește a fi greșită în raport de

unele împrejurări de fapt survenite după pronunțarea acesteia. Așadar, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

În cauză, revizuenta a prezentat probe cărora instanțele de judecată la examinarea litigiului dat le-a dat aprecierea corespunzătoare și prin urmare Colegiul constată că revizuenta nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată și nici nu a invocat în cererea de revizuire nici un temei de drept prin prisma art. 449 Codul de procedură civilă ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul *Brumărescu contra României*).

Desființarea hotărârii irevocabile ca urmare a admiterii revizuirii prin îndepărtarea condiției evocării fondului conduce la probleme majore din perspectiva securității raporturilor juridice conform jurisprudenței clare, constante și extrem de voluminoase a CtEDO. Chestiunea revizuirii cauzei datorită unor circumstanțe noi descoperite, a fost examinată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele *Popov versus Moldova* (nr. 2), (nr. 19960/04, 6 decembrie 2005) și *Oferta Plus SRL versus Moldova* (nr. 14385/04, 19 decembrie 2006), unde Curtea a constatat o încălcare a articolului 6 § 1 din cauza unei aplicării necorespunzătoare a procedurii de revizuire.

Pentru temeiurile revizuirii este esențial ca revizuenta să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuenta trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Se impune respectarea principiului *res judicata*. Soluția definitivă a unei instanțe judecătorești nu poate fi repusă în discuție ulterior, procesul soluționat definitiv nu mai poate fi redeschis pentru a se proceda la o nouă examinare a cauzei (CtEDO, *Brumărescu c. României*, 1999, para. 61, *Roșca c. Moldovei*, 2005, para. 24). Acest principiu instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat, și simpla eventualitate de existență a două opinii asupra subiectului nu constituie un temei pentru reexaminare. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii (a se vedea *Roșca*, citat supra, para. 25).

Așadar revizuirea fiind o cale extraordinară de atac, în speță nu sunt îndeplinite expres prevederile art. 449 lit. b) CPC, pentru admiterea revizuirii.

Prin urmare, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate, incluzând și

motivele pe care se întemeiază, cererea de revizuire dedusă judecății este inadmisibilă în raport cu condițiile textului.

În ceea ce privește motivul de revizuire prevăzut de art.499 lit. b) CPC acesta se referă strict la înscrisuri doveditoare reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților, ori dacă s-a desființat sau modificat hotărârea unei instanțe pe care s-a întemeiat hotărârea a cărei revizuire se cere.

Inadmisibilitatea unei asemenea intervenții de mai multe ori a fost afirmată de către jurisprudența CEDO. Curtea, a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art. 6 paragraful 1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor nu mai poate fi pusă în discuție (cauza Brumărescu vs România).

Sub acest aspect, se va menționa și faptul că, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) contra Moldovei, E. Duca contra Moldovei ș.a.), prin urmare aceasta urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

CtEDO în cauza Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VGT) vs Elveției din 30 iunie 2009 menționează că redeschiderea unei proceduri la nivel național nu este un scop în sine, aceasta nu este decât un mijloc susceptibil de a fi aplicat în vederea executării corecte și integrale a hotărârilor Curții. Cu toate acestea, ea ar trebui să permită, de asemenea, autorităților statului pârât să se conformeze concluziilor și spiritului hotărârii Curții ce urmează a fi executată, cu respectarea garanțiilor procedurale ale Convenției. În lumina importanței pe care o reprezintă executarea hotărârilor sale în sistemul Convenției și a justului echilibru ce urmează a fi respectat între interesul general și interesele individului în cauză.

Analizând argumentele invocate de către revizuentă în raport cu prevederile art. 449 CPC, instanța reține că, argumentele invocate nu pot servi drept temei de revizuire și nu se încadrează în prevederile normei legale.

Astfel, din considerentele menționate mai sus, cererea de revizuire depusă de Elena Arhirii urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, 453 alin.(1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Elena Arhirii.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic